

Kompetansekartlegger for gravferdssektoren

Initiativet til utviklingen av verktøyet lå som en anbefaling i rapporten Kvalitet og verdighet.

(komplett pdf-utgave her: <http://www.ka.no/ressursbank/doc/verdighet.pdf>)

Denne rapporten var resultatet av arbeidet i et fagutvalg oppnevnt av EVU-utvalget i KA-området, til å utrede gravferdssektorens kompetansebehov.

Det foreligger nå en kompetansekartlegger for gravferdssektoren. OU-styret i KA-området oppfordrer gravferdsforvaltningene til å ta i bruk dette verktøyet i utarbeidningen av lokale kompetanseplaner. Kartleggeren kan lastes ned fra <http://www.ouinfo.no>.

Kartleggingsverktøyet skal:

- Gjøre verdien av arbeidstakernes realkompetanse synlig
- Øke arbeidstakernes bevissthet om egen faglighet
- Skape felles forståelse hos arbeidstaker og arbeidsgiver om virksomhetens oppgaver og kompetansebehov
- Danne grunnlag for samarbeid om utarbeidning av målrettede kompetanseplaner
- Gi etter- og videreutdanning en konkret plass i budsjett og helhetlig planlegging

Bakgrunn

Arbeidet på kirkegården kan være veldig variert. Oppgavene spenner fra praktisk gravearbeid til publikumskontakt og gartneroppgaver. Som regel skal disse oppgavene ivaretas av små staber eller enkeltansatte. Allsidighet når det gjelder kunnskap og ferdigheter blir dermed viktig, både for den enkelte ansatte og for gravferdsvirksomheten som helhet. Blant de ansatte på gravferdssektoren finner vi en stor variasjon når det gjelder yrkesbakgrunn, utdanning og annen relevant erfaring. Dette mangfoldet utgjør en av gravferdssektorens viktigste ressurser. En ressurs som må tas vare på og utvikles.

I hovedavtalen for KAs tariffområde står det at arbeidsgiver og arbeidstaker i samarbeid skal utarbeide planer for kompetanseutvikling, i samsvar med virksomhetens planer og målsetninger. Kompetansekartet for gravferdssektoren er ment som et verktøy som skal gjøre det lettere å se oppgaver og kompetansebehov i sammenheng. Slik kan det dannes et grunnlag for å utarbeide målrettede kompetanseplaner som ivaretar både virksomhetens behov og den ansattes ønsker om faglige utvikling.

Om kompetansekartlegging generelt

Realkompetanse kan gi god uttelling ved opptak på ulike former for utdanning eller ved godkjenning av kompetanse i forhold til ulike stillingskategorier. Kompetansekartet for gravferdssektoren er ikke tilpasset slike behov, men er rettet mot behov knyttet til lokal kompetanseutvikling.

Mer informasjon om realkompetanse og kompetansekartlegging finnes blant annet på: <http://www.ouinfo.no> og <http://www.vox.no>

Utfylling av kartleggeren

Del 1 Arbeidsoppgaver

Tilhørende skjema: [I MS Word](#) / [I Pdf](#):

Den første delen skal fange opp hvilke arbeidsoppgaver jobben din består i, hvor godt du opplever at du mestrer disse og hvor du har dine ferdigheter og erfaring fra.

Her er et eksempel:

<i>Praktisk gravearbeid</i>	Utfører: Ja/nei	Eksempler/kommentarer	Nivå: 1-4	Hvor Lenge?	Tidligere erfaring
Graving/ gjenkasting av grav	ja		4	5 år	Bonde og tidligere småskala maskinentreprenør

Utfører: Her skal du svare ja eller nei på om dette er en arbeidsoppgave du har i din jobb

Eksempler/kommentarer: Her kan du skrive litt dersom oppgavebeskrivelsen ikke helt stemmer med det du gjør på din arbeidsplass eller det er noe annet du ønsker å forklare nærmere.

Nivå: Med dette punktet skal du beskrive hvor godt du synes du mestrer denne oppgaven.

Nivå 1: Utfører enkle oppgaver etter veiledning.

Nivå 2: Jobber selvstendig.

Nivå 3: Kan ha faglig ansvar og gi råd/veilede kollegaer.

Nivå 4: Spesialfelt. Kan lede utviklingen på arbeidsstedet.

Hvor lenge: Her skriver du hvor lenge du har hatt denne oppgaven ved din nåværende arbeidsplass.

Tidligere erfaring: Her fører du opp erfaringer du mener har bidratt til å gi deg nødvendige ferdigheter til å kunne utføre den aktuelle arbeidsoppgaven. Dette kan være knyttet til andre oppgaver du har hatt i din jobb, erfaring fra tidligere arbeidsforhold, binæring, hobby eller annet.

Del 2 Kunnskap

Tilhørende skjema: [I MS word](#) / [I Pdf](#):

I den andre delen kartlegges kunnskap om forhold knyttet ulike arbeidsoppgaver på kirkegården. Man kan ha mye relevant erfaring eller kunnskap fra tidligere arbeid, kurs eller utdanning, men en del ting er spesielt for kirkegården og arbeidet der. På flere punkt vil du sikkert ha fått kunnskap fra flere steder.

Her er et eksempel:

<i>Praktisk gravearbeid</i>	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra kollegaer	<i>Kurs/etter- og videreutdanning</i>	Skole, fagbrev eller annen utdanning
-----------------------------	-------------------------------------	----------------------	---------------------------------------	---

Krav/forskrifter om gravens dybde, beliggenhet oa.	5 års erfaring i denne jobben	Opplæring av forgjenger det første året	NFKs kurs i praktisk kirkegårdsdrift. Høsten 2003	
--	-------------------------------	---	---	--

Slik bruker du de ulike kolonnene:

Gjennom egen erfaring/rutine: Her skrive hvor lenge du har utført relevante oppgaver eller litt om hvordan erfaring i arbeidet har gitt kunnskap.

Fra kollegaer: Skriv noen stikkord om hva du har lært av dine kollegaer.

Kurs/etter- og videreutdanning: Før inn relevant kurs, etter- eller videreutdanning.

Litt om noen av punktene:

Maskiner og spesialverktøy: Under dette punktet skal du føre opp ulike sertifikater du har for bruk av kjøretøy, maskiner, kjemiske sprøytemidler, sprengstoff osv.

Annen kunnskap du bruker aktivt i ditt arbeid: Her kan du føre opp kompetanse du mener skjemaet ikke spør etter, men som du mener er viktig. Eksempler her kan være: Grøntfaglig spesialkunnskap, ferdigheter i treklattring, spisskompetanse på gråanlegg, kunnskap om historiske forhold eller symbolbruk på gravminner. Har du mange slike punkt kan du føre dette opp i kommentarfeltet til slutt eller legge ved et eget ark.

Tanker om egen faglig utvikling: Dette punktet er ment å fange opp hvordan du opplever arbeidet ditt. Hvordan du ønsker å utvikle deg faglig? Hva trenger du å lære mer om? Har du behov for annen form for oppfølging? Vet du om konkrete kurs som virker interessante og relevante kan det føres inn her.

Jeg har følgende kurs/utdanninge/fagopplæring: Her kan du føre opp samtlige relevante kurs etc.

Kommentarer: Dette feltet er til opplysninger du ikke fikk plass til andre steder i skjemaet eller andre, generelle kommentarer.

Lykke til!

Arbeidsoppgaver

Arbeidsoppgaver knyttet til	Utfører Ja/nei	Eksempler eller kommentarer:	Nivå 1-4*	Hvor lenge?	Tidligere erfaring
Praktisk gravearbeid					
Graving/gjenkasting av grav					
Sikringsarbeid					
Tining					
Gjøre klar/pynte grav					
Annet/spesialfelt					
Vern og vedlikehold av gravminner					
Fundamentering, gravminner					
Vedlikehold, gravminner osv.					
Registrering/innmåling, vernede graver					
Bevaringsarbeid på vernede gravminner/gravutstyr					
Annet/Spesialfelt					
Bygg og anlegg					
Vedlikehold av veier osv.					
Arbeid ved nyetablering eller omregulering av kirkegårdsanlegg					
Vedlikehold av vannstasjoner o.l.					
Vedlikehold av bygninger					
Avfallshåndtering					
Annet/spesialfelt					
Grøntfaglig arbeid					
Oppfølging av stellavtaler					
Planting/ vedlikehold av trær					
Planting/vedlikehold av busker					
Planting/vedlikehold av plen					
Planting/vedlikehold av blomster/andre prydvekster					
Håndtering av kompost					
Annet/spesialfelt					

* Nivå 1: Utfører enkle oppgaver etter veiledning Nivå 2: Jobber selvstendig Nivå 3: Kan ha faglig ansvar og gi råd/veilede kollegaer.

Nivå 4: Spesialfelt. Kan lede utviklingen på arbeidsstedet

Arbeidsoppgaver knyttet til	Utfører Ja/nei	Korte kommentarer	Nivå: 1-4	Hvor lenge?	Tidligere erfaring
<i>Publikumskontakt, service og seremonibistand</i>					
Generell assistering ved begravelser					
Kistesenking					
Urnedsettelse					
Tar imot generelle henvendelser/spørsmål					
Bistår pårørende ved valg av gravsted					
Brukerkontakt vdr. legatgraver					
Kontakt med ulike tros- og livssynssamfunn					
Informasjonsarbeid mot publikum og samarbeidspartnere					
<i>Maskiner og spesialverktøy osv.</i>					
Bruk og håndtering av sprøytemidler					
Bruk og vedlikehold av tinere					
Vedlikehold av motorisert utstyr					
Bruk av gravemaskin					
Bruk av brøytemaskin					
Bruk av traktorklipper					
Bruk av motorsag/ ryddesag osv.					
Bruk av kantklipper, håndklipper osv.					
Vedlikehold elektrisk utstyr					
<i>Kirkegårdsadministrasjon</i>					
Eventuelle administrative oppg.					

* Nivå 1: Utfører enkle oppgaver etter veiledning Nivå 2: Jobber selvstendig Nivå 3: Kan ha faglig ansvar og gi råd/veilede kollegaer.
Nivå 4: Spesialfelt. Kan lede utviklingen på arbeidsstedet

Kunnskap og bevissthet

Kunnskap og bevissthet om	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra medarbeidere	Kurs/etter- og videreutdanning	Har følgende skole, fagbrev eller annen utdanning
<i>Praktisk gravearbeid</i>				
Krav/forskrifter om gravens dybde, beliggenhet o.a.				
Krav og fremgangsmåte ved sikring av grav				
Utstikking av grav				
Regler og ordning for gravplan				
Ordning for merking av grav				
Regler og forskrifter ved bruk av maskiner i arbeidet				
<i>Vern og vedlikehold av gravminner</i>				
Om fundamentering av gravminner				
Vedlikehold av ulike materialer i gravminner				
Love/regler ang. gravminner samt lokale vedtekter				
Oppbevaring/destruering av gravminner				
Gravminners kulturhistoriske verdi				
Regler for fredning av gravminner				
<i>Bygg og anlegg</i>				
Anlegging av veier, plasser, murer og gjerder osv.				
Vann, avløp og drenering				
Vedlikehold av bygninger				
Helse, miljø og sikkerhet ved anleggsarbeid				
<i>Gartnerfaglig arbeid</i>				
Vegetasjonens betydning på kirkegården				
Om plantene som brukes på kirkegården				

Kunnskap og bevissthet om	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra medarbeidere	Kurs/etter- og videreutdanning	Har følgende skole, fagbrev eller annen utdanning
Planting og vedlikehold av busker				
Planting og stell av blomster og andre prydvexter				
Planting og vedlikehold av plen				
Skadedyr og sopp				
Bruk av kjemikalier/sprøytemidler				
Økologi, miljøvern/ muligheter for økologisk drift				
Plantevalg for stellavtaler				
<i>Publikumskontakt, service seremonibistand</i>				
Brukerfokus og service				
Etiske og juridiske krav til likebehandling av publikum				
Kirkegårdens betydning for samfunn og enkeltmennesker				
Den lokale kirkegårdens historie og tradisjon				
Egen rolle og fremferd ved begravelse/urnenedsettelse				
Riters betydning i sorg og glede				
Urnedsettelsens betydning for de sørgende				
Ulike religioner og livssynstradisjoner				

Kunnskap og bevissthet om	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra medarbeidere	Kurs/etter- og videreutdanning	Har følgende skole, fagbrev eller annen utdanning
<i>Maskiner, spesialverktøy og lignende</i>				
Sertifikat for følgende:				
- Bil				
- Traktor				
- Gravemaskin				
- Bruk av sprøytemidler				
- Annet: spesifiser				
Reparasjon/vedlikehold av motorisert utstyr				
Reparasjon/vedlikehold av annet mekanisk utstyr				
Reparasjon/vedlikehold av elektrisk utstyr.				
<i>Annen relevant kunnskap du bruker aktivt i ditt arbeid</i>				
<i>Spesifiser:</i>				

<i>Tanker om egen faglig utvikling</i>	<i>Arbeidsoppgave</i>	<i>Ønsker om kurs, nye utfordringer, o.a. forslag til utvikling</i>
Følgende arbeidsoppgavene opplever jeg spesielt interessante: (fordi)		
Dette ville det være interessant å lære mer om:		
Dette opplever jeg vanskelig: (fordi)		
Dette har jeg behov for oppfølging på:		

Jeg har følgende kurs/ utdannelse/fagopplæring	Kurstittel osv.	Tidsrom	Kursarrangør, navn på skole e.l.

Kommentarer:

--

Kunnskap og bevissthet

Kunnskap og bevissthet om	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra kollegaer	Kurs/etter- og videreutdanning	Har følgende skole, fagbrev eller annen utdanning
Praktisk gravearbeid				
Krav/forskrifter om gravens dybde, beliggenhet o.a.				
Krav og fremgangsmåte ved sikring av grav				
Utstikking av grav				
Regler og ordning for gravplan				
Ordning for merking av grav				
Regler og forskrifter ved bruk av maskiner i arbeidet				
Vern og vedlikehold av gravminner				
Om fundamentering av gravminner				
Vedlikehold av ulike materialer i gravminner				
Love/regler ang. gravminner samt lokale vedtekter				
Oppbevaring/destruering av gravminner				
Gravminners kulturhistoriske verdi				
Regler for fredning av gravminner				
Bygg og anlegg				
Anlegging av veier, plasser, murer og gjerder osv.				
Vann, avløp og drenering				
Vedlikehold av bygninger				
Helse, miljø og sikkerhet ved anleggsarbeid				
Gartnerfaglig arbeid				
Vegetasjonens betydning på kirkegården				
Om plantene som brukes på kirkegården				

Kunnskap og bevissthet om	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra kollegaer	Kurs/etter- og videreutdanning	Har følgende skole, fagbrev eller annen utdanning
Planting og vedlikehold av busker				
Planting og stell av blomster og andre prydvexter				
Planting og vedlikehold av plen				
Skadedyr og sopp				
Bruk av kjemikalier/sprøytemidler				
Økologi, miljøvern/ muligheter for økologisk drift				
Plantevalg for stellavtaler				
<i>Publikumskontakt, service seremonibistand</i>				
Brukerfokus og service				
Etiske og juridiske krav til likebehandling av publikum				
Kirkegårdens betydning for samfunn og enkeltmennesker				
Den lokale kirkegårdens historie og tradisjon				
Egen rolle og fremferd ved begravelse/urnenedsettelse				
Riters betydning i sorg og glede				
Urnedsettelsens betydning for de sørgende				
Ulike religioner og livssynstradisjoner				

Kunnskap og bevissthet om	Gjennom egen erfaring/rutine	Fra kollegaer	Kurs/etter- og videreutdanning	Har følgende skole, fagbrev eller annen utdanning
<i>Maskiner, spesialverktøy og lignende</i>				
Sertifikat for følgende:				
- Bil				
- Traktor				
- Gravemaskin				
- Bruk av sprøytemidler				
- Annet: spesifiser				
Reparasjon/vedlikehold av motorisert utstyr				
Reparasjon/vedlikehold av annet mekanisk utstyr				
Reparasjon/vedlikehold av elektrisk utstyr.				
<i>Annen relevant kunnskap du bruker aktivt i ditt arbeid</i>				
<i>Spesifiser:</i>				

<i>Tanker om egen faglig utvikling</i>	<i>Arbeidsoppgave</i>	<i>Ønsker om kurs, nye utfordringer, o.a. forslag til utvikling</i>
Følgende arbeidsoppgavene opplever jeg spesielt interessante: (fordi)		
Dette ville det være interessant å lære mer om:		
Dette opplever jeg vanskelig: (fordi)		
Dette har jeg behov for oppfølging på:		

Jeg har følgende kurs/ utdannelse/fagopplæring	Kurstittel osv.	Tidsrom	Kursarrangør, navn på skole e.l.

Kommentarer:

Kvalitet og verdighet

Full klaff for skjema for kartlegging av kompetanse innen gravferdsarbeid. Ikke verst når arbeidsdagen består av alt fra å selge traktorer til å sikre graver og trøste sørgende som krangler.

Tekst og foto: TITTI BRUN

Utenfor kontoret til kirkegårdsenheten i Asker kirke står fire mann rundt en traktor. Fagarbeider Svein Rekkedal høres mest ut som en god selger når han forteller om traktorens fortreffeligheter. En av mennene humrer og påpeker at han allerede vet at det må være et benådet godt kjøp. Det er vanskelig å prute når annonsetittelen er Velsignet traktor til salgs.

Svein Rekkedal er en av kirkegårdsarbeiderne i Asker som har testet det nye skjemaet for kompetansekartlegging. Han synes skjemaet fungerer godt.

– Det var greit å fylle ut, det viser både arbeidsoppgaver, erfaring, opplæring og utdanning. Det er et godt skjema for å fange opp hva vi faktisk jobber med, sier Rekkedal.

Kartlegger gravferdskompetansen

Kompetansekartleggingen er delt i sju områder. På første del skal du krysse av for dine arbeidsoppgaver. Svarene skal angis i fire nivåer, fra enkle oppgaver under veiledning til spesialfelt/kan lede på arbeidsstedet.

- Praktisk gravearbeid (sikring, tining, pynting).
- Vern og vedlikehold av gravminner (fundamentering, registrering, bevaring).
- Bygg og anlegg (avfallshåndtering, vedlikehold av veier/vannstasjoner/bygninger).
- Grøntfaglig arbeid (stellavtaler/planting og vedlikehold av trær og busker, kompost).
- Publikumskontakt (kistesenkning/urnenedsettelse/ulike tros- og livssyn, legatgraver).

- Maskiner og spesialverktøy (sprøytemidler, tinere, bruk og vedlikehold av grave-, og brøytemaskiner).
- Kirkegårdsadministrasjon.

I andre del skal du beskrive din kunnskap og bevissthet om regler, metoder, krav og retningslinjer for de forskjellige områdene. Det gjelder også juridiske og etiske krav til likebehandling av publikum, ritualers betydning i sorg og egen rolle ved begravelser. Samt kunnskap om skadedyr og sopp, stell av prydplanter og økologi. I denne delen skal du også beskrive kurs, utdanning, opplæring og erfaring for de sju områdene.

VELSIGNET TRAKTOR:
Fagarbeider Svein Rekkedal.

ASKER KIRKEGÅRD

Asker kommune i Akershus har fem kirker, men bare en kirkegård. Den betjener drøyt 50.000 innbyggere. I løpet av året skal en ny gravplass tas i bruk ved Østenstad kirke.

Det er seks ansatte ved kirkegården, inklusive kontor og renhold.

Kirkegården har kiste- og urnegraver, to minnelunder for urner, minnelund for dødfødte, et gravfelt for andre religioner, en fredet gravlund for Dikemark sykehus og to gravkammer. Kirkegården er på ca. 80 dekar og har ca. 8200 graver. På området er det også et kapell med 170 sitteplasser, båremottak, stellerom og krematorium.

Kirkegårdens historie strekker seg tilbake til år 1000 og har gravhauger på utsiden av kirkegårdsmuren som stammer fra vikingtida.

Taus kunnskap

På nyåret får alle gravferdsforvaltninger i landet tilbud om et verktøy for å kartlegge kompetansen til de ansatte. Bakgrunnen er rapporten «Kvalitet og verdighet» fra 2003, som tok for seg gravferdssektorens kompetansebehov. Rapporten påpekte at om lag 20 prosent av alle kirkelig ansatte jobber med gravferd. Likevel har sektoren vært lite synlig i kirkelig og kommunal tenkning, også når det gjelder utdanning og opplæring.

– Rapporten viser at det er liten formell kompetanse, men stor realkompetanse. Den er det viktig å få kartlagt, både for de ansatte selv og for arbeidsgiver, mener rådgiver Trygve Natvig i Fagforbundet. Derfor har han sammen med konsulent Bjarne Kjeldsen fra KA (Kirkelig arbeids- og interesseorganisasjon) utviklet og testet det nye verktøyet på ansatte i Asker kirkegårdsenhet.

Mekker bil og lar gresset gro

Skjemaet består av to deler. Den ene registrerer arbeidsoppgavene; for eksempel graving og sikringsarbeid. Den andre delen tar for seg bevissthet om og papirer på hva den enkelte faktisk kan noe om.

Dagfinn Holte er daglig leder av

Asker kirkegårdsenhet. Han ser fram til dette hjelpemiddelet.

– Fagarbeiderne her kan mye uten at jeg tenker så mye over det til daglig. Jeg tror heller ikke de ansatte alltid vet at de kan så mye som de faktisk kan.

VIDT SPEKTER: Kirkegårdsarbeideres oppgaver strekker seg fra kremering og stempling – til beplantning og samtaler med sørgende.

På spørsmål om eksempler, nevner han kunnskap om å reparere maskinene, tining og sikring av graver og kunnskap om at gresset blir ødelagt hvis man kutter under delingspunktet.

– Trodde du vi lar gresset være i denne høyden fordi vi er late, spør han og smiler.

– Det er nok de late som kutter gresset for lavt med fare for at det tørker ut og gir grobunn for mose.

For store og små

Holte tror at kartleggingsskjema er godt for både store og små arbeidsplasser. Det er godt å få skrevet ned kompetansen.

– Her er vi såpass mange at det er til god hjelp å systematisere hvilken kunnskap vi har dekket. Men vanligvis er kirkegårdsarbeidere spredt på mange gravplasser og kirker, og da vet ikke kirkevergene hvilke ressurser som fins. I tillegg til å bevisstgjøre ansatte om egne kunnskaper, blir også lederne klar over og får synliggjort kompetansen staben har – og ikke har, mener Holte.